

prima instanță: I. Busuioc
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

nr. 3ra-875/15

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și a Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 mai 2014, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 18 octombrie 2013, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013 „Despre operarea unor modificări în anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală”, au fost aprobate modificările operate în pozițiile 97, 137, 235 și 310 din anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012.

Susține că în conformitate cu art. 64 și art. 67 din Legea privind administrația publică locală, efectuând controlul legalității deciziei în cauză, a stabilit că aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legale.

Menționează că în corespundere cu prevederile art. 68 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală, prin notificarea cu nr. 1304/OT₄-1004 din 09 septembrie 2013, Oficiul teritorial Chișinău a solicitat Consiliului municipal Chișinău să modifice decizia cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013, în termen de 30 de zile.

Afirmă că prin scrisoarea de răspuns înregistrată cu numărul 01/1-06-2158 din 16 septembrie 2013, parvenită în adresa Oficiului teritorial Chișinău la 18 septembrie 2013, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău a informat că materialele privind examinarea notificării respective vor fi înaintate la una din ședințele apropiate ale Consiliului municipal Chișinău. Până la moment însă, nu i-a fost prezentată decizia Consiliului municipal Chișinău adoptată în acest sens.

Remarcă că potrivit art. 15 alin. (2) Legea contenciosului administrativ, după examinarea notificării, organul emitent (în cazul dat - Consiliul municipal Chișinău) urma să efectueze una dintre acțiunile prevăzute de lege: să respingă cererea sau să o admită și, după caz, să revoce sau să modifice actul administrativ, iar în corespundere cu prevederile art. 68 alin. (3) din Legea privind administrația publică locală, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat.

Consideră că decizia cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013 „Despre operarea unor modificări în anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr.6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală”, contravine prevederilor legale.

Menționează că potrivit Actului de Stat pentru dreptul de folosire a pământului din anul 1989, Direcției de Aviație Civilă i-au fost transmise în folosință, fără termen, 480 ha, inclusiv terenul sportiv din bd. Dacia.

Relatează că prin decizia Primăriei municipiului Chișinău cu nr. 19/53 din 26 iunie 1997 ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” i-au fost legalizate 334,52 ha pentru necesitățile de producție și cartierul locativ cu suprafața de 31,05 ha, inclusiv 28,20 ha - terenuri de uz public, 2,00 ha - terenuri ale fondului locativ și 0,85 ha - terenul Grădiniței de copii nr. 123.

Indică că în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1022 din 03 octombrie 2005, a fost transmis, cu titlu gratuit, de la balanța Ministerului Apărării la balanța ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” imobilul gestionat de Escadrila Mixtă a Ministerului Apărării și amplasat în zona de securitate cu acces limitat a Aeroportului Internațional Chișinău.

Susține că în conformitate cu art. 6 alin. (1) Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale.

Potrivit art. 14 alin. (2) lit. c) din Legea privind administrația publică locală, consiliul local decide darea în administrare, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii.

Afirmă că în corespundere cu art. 57 Legea cadastrului bunurilor imobile, în cazul în care titularul de drepturi nu deține documentele care să-i confirme dreptul asupra terenului, dreptul de proprietate asupra terenului se înregistrează în folosul Republicii Moldova sau al unității administrativ-teritoriale respective, conform legislației, în limitele hotarelor demarcate pe teren. Înregistrarea transmiterii drepturilor asupra bunurilor imobile din proprietatea statului în proprietatea unităților administrativ-teritoriale se efectuează în baza unei hotărâri a Guvernului, adoptată conform legislației în vigoare.

Mai indică că Agenția Relații Funciare și Cadastru, prin demersul cu nr. 36/01-08/1464 din 23 august 2013, a invocat faptul că în cadrul lucrărilor de delimitare a proprietății unității administrativ-teritoriale (municipiul Chișinău), executorii lucrărilor la identificarea apartenenței bunului imobil (proprietatea statului sau a unității administrativ-teritoriale) s-au condus doar de datele din Registrul bunurilor imobile, neglijând procedura completă de identificare prin confruntarea datelor și examinarea exactității lor, inclusiv analiza listei terenurilor proprietate publică a statului aprobată de Guvern și a listelor prezentate de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu prevederile pct. 3.5 din Instrucțiunea cu privire la efectuarea lucrărilor cadastrale de delimitare a terenurilor proprietate publică și înregistrarea lor în Registrul bunurilor imobile.

Face referire reclamantul și la conținutul art. 220 alin. (1) Cod civil, care stipulează că actul juridic ce contravine normelor imperative este nul, iar Legea contenciosului administrativ prevede că, constituie temei de anulare a actului administrativ dacă acesta este emis contrar legii.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 68 Legea privind administrația publică locală, art. 3 alin. (1) lit. a), art. 5 lit. b), art. 17 alin. (2), art. 21 alin. (1), art. 26 alin. (1) lit. a) Legea contenciosului administrativ, art. 166, art. 167, art. 174, art. 277 și art. 278 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, suspendarea executării actului administrativ contestat în partea ce ține de terenul sportiv din bd. Dacia (Aeroport) cu numărul cadastral 0100120641, cu suprafața de 1,7055 ha (poziția 97 din decizie), anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013 „Despre operarea unor modificări în anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală”, în partea ce ține de terenul sportiv din bd. Dacia (Aeroport), cu suprafața de 1,7055 ha, cu numărul cadastral 0100120641 (poziția 97 din decizie), obligarea Oficiului teritorial cadastral Chișinău să radieze dreptul de proprietate a administrației publice locale asupra terenului cu numărul cadastral 0100120641, cu înscrierea ca titular al dreptului de proprietate asupra acestui bun imobil - statul Republica Moldova.

La 22 noiembrie 2013, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 17 august 2013, ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriilor” a expediat în adresa Aeroportului Chișinău scrisoarea cu nr. 01-6-10/952, prin care au fost informați despre refuzul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 01/108-1990 din 12 august 2013 de a aproba materialele cadastrale de autentificare a dreptului deținătorului de tren, proprietate publică a statului, gestionat de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/3 (nr. cadastral - 0100120641 - terenul sportiv).

Susține că prin scrisoarea vizată a fost expediată copia deciziei Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013, prin care terenul sportiv menționat a fost delimitat ca proprietate municipală.

Afirmă că din scrisoarea menționată reiese că la 27 iunie 2013, Consiliul municipal Chișinău în baza deciziei cu nr. 6/31-1 a aprobat modificările în poziția 97 din anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală”.

Potrivit prevederilor deciziei vizate, terenul sportiv cu suprafața de 1,7055 ha, situat în mun. Chișinău, bd. Dacia (Aeroport) a fost trecut în gestiunea Direcției Generale Educație, Tineret și Sport.

Indică că potrivit prevederilor pct. 2 din decizia vizată, Direcția funciară a Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare, în comun cu Institutul de geodezie, prospecțiuni tehnice și cadastru, urmează să asigure documentarea funciară a deținătorilor de teren, precum și să înregistreze terenul sportiv vizat în registrul cadastral al deținătorilor de teren și în registrul bunurilor imobile.

Remarcă că potrivit Actului de Stat pentru dreptul de folosire a pământului din anul 1989, Direcției de Aviație Civilă au fost date în folosință, fără termen, 480 ha de pământ în hotarele prevăzute de planul de folosire a pământului, în suprafață cărora intra și terenul sportiv menționat. Actul de Stat nu a fost abrogat și până în prezent este în vigoare.

Menționează că ulterior, în baza deciziei Primăriei municipiului Chișinău cu nr. 19/53 din 26 iunie 1997, au fost legalizate loturile de pământ pentru exploatarea de deservirea obiectelor situate pe teritoriul ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, fiind atribuite 334,2 ha pentru necesitățile de producție și cartierul locativ cu suprafața de 31,05 ha, inclusiv: 28,20 ha - terenuri de uz public și altele, în suprafață cărora intra și terenul sportiv litigios.

Mai indică că în baza Hotărârii Guvernului nr. 1022 din 03 octombrie 2005, din gestiunea Ministerului Apărării al RM în gestiunea lor a fost transmis terenul cu suprafața de 8,17 ha.

Menționează că decizia Primăriei municipiului Chișinău nr. 19/53 din 26 iunie 1997 nu a fost abrogată și până în prezent este în vigoare.

Ca urmare, reclamantul în prezent, deține în gestiunea sa terenuri cu suprafața totală de 342,69 ha, dintre care doar 339,99 ha sunt înregistrate după Aeroport la organele Cadastrale, celelalte sunt în stare de perfectare.

Relatează că pct. 7.1. al deciziei vizate expres prevede că Direcția funciară urmează să elibereze beneficiarilor funciari documentul de autentificare a dreptului de folosire a pământului și să-l înregistreze în registrul cadastral al deținătorilor de teren, însă punctul menționat până în prezent nu a fost executat din temeieri obiective. Ca urmare, în prezent, întreprinderea dispune de toate drepturile și temeierile legale pentru înregistrarea terenului vizat după ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”.

Remarcă că prin scrisoarea cu nr. 12/1122 din 17 august 2013 adresată Cancelariei de Stat al RM a solicitat intervenția acesteia în scopul suspendării deciziei cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013 „Despre operarea unor modificări în anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală” acestei, în parte ce ține de documentarea funciară a deținătorilor de teren, înregistrarea terenului sportiv vizat în registrul cadastral al deținătorilor de teren și în registrul bunurilor imobile, precum și înregistrarea terenului respectiv la Oficiul Cadastral teritorial Chișinău.

Relatează că din informația de care dispune, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat s-a adresat către Consiliul municipal Chișinău cu scrisoarea respectivă în care a menționat că în conformitate cu art. 64, art. 67 Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul legalității deciziei cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013 „Despre operarea unor modificări în anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală” și a constatat că aceasta contravine prevederilor legislației în vigoare.

Menționează că Oficiul teritorial Chișinău, în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (3) Legea privind administrația publică locală, a solicitat de la Consiliului municipal Chișinău modificarea deciziei cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013, prin excluderea poziției nr. 97 din anexă la decizie, în termen de 30 de zile.

Indică că la data depunerii cererii în instanța de judecată, nu deține informația cu privire la răspunsul Consiliului municipal Chișinău la scrisoarea Oficiului teritorial Chișinău.

Invocă prevederile art. 6 alin. (1) Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale.

Remarcă că până în prezent Guvernul Republicii Moldova nu a emis careva Hotărâri privind transmiterea terenului vizat din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale.

Relatează reclamantul că prin cererea prealabilă cu nr. 06-111/6537 din 17 septembrie 2013, a intervenit conform art. 3, 5, 14 Legea contenciosului administrativ către Consiliul municipal Chișinău, prin care a solicitat recunoașterii ilegalității și nulității deciziei Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/31-1 din

27 iunie 2013 în parte ce se referă la aprobarea modificărilor în partea 97 din anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2009 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală”.

Susține că la 04 octombrie 2013, a parvenit răspunsul Primăriei mun. Chișinău cu nr. 06-111/6537, prin care au fost informați că cererea prealabilă înaintată de Aeroport nu poate fi satisfăcută.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 3, 5, 8, 14, 16, 17, 21, 25, 26 Legea contenciosului administrativ, art. 1, 4, 5, 28, 32, 33, 55, 56, 117, 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, recunoașterea ilegalității și nulității deciziei cu nr. 6/31-1 din 27 iunie 2013 în parte ce se referă la aprobarea modificărilor la poziția 97 din anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău cu nr. 6/19-1 din 25 octombrie 2012 „Despre delimitarea unor terenuri proprietate municipală”.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 februarie 2014 a fost conexată cauza civilă nr. 3-880/14 cu cauza civilă nr. 3ca-2693/13 într-o singură procedură pentru soluționare în fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 mai 2014 a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 a fost respinsă cererea de apel declarată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și cererea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” cu privire la alăturarea la apel și menținută hotărârea primei instanțe.

La 04 mai 2015, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea și obligat OCT Chișinău să radieze dreptul de proprietate a administrației publice locale asupra terenului menționat, cu înscrierea ca titular al dreptului de proprietate asupra acestui bun imobil statul Republica Moldova.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Consideră că la emiterea deciziei contestate, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, ceea ce constituie temei pentru depunerea recursului potrivit prevederilor art. 432 CPC.

Susține că prin decizia sa, instanța de apel indică că terenul cu suprafață de 1,722 ha, înregistrat la data de 10 ianuarie 2006 în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral 0100120641 constituie proprietate municipală, fapt confirmat cu extrasul din registrul bunurilor imobile și dreptul de proprietate asupra acestui imobil a fost înregistrat în temeiul Codului funciar al Republicii Moldova și Legii privind Cadastrul bunurilor imobile.

Remarcă că extrasul din registrul bunurilor imobile conține doar informații generale, precum că bunul imobil a fost înregistrat în baza Legilor menționate, însă nu specifică anume în baza la care articolele din aceste legi a avut loc înregistrarea bunului.

Invocă că argumentele instanței de apel, precum că terenul stadionului constituie proprietate municipală în conformitate cu prevederile art. 42 Cod funciar, art. 1 alin. (6) și 8 Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, sunt neîntemeiate, deoarece potrivit demersului Agenției Relații Funciare și Cadastru cu nr. 36/01-08/1464 din 23 august 2013, s-a constatat că în cadrul lucrărilor de delimitare a proprietății unității administrativ teritoriale (mun. Chișinău) executorii lucrărilor la identificarea apartenenței bunului imobil (proprietatea statului sau unității administrativ teritoriale) s-au condus doar de datele din Registrul bunurilor imobile, neglijând procedura completă de identificare prin confruntarea datelor și examinarea exactității lor, inclusiv analiza listei terenurilor proprietate publică a statului aprobată de Guvern și a listelor prezentate de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu prevederile p. 3.5. din Instrucțiunea cu privire la efectuarea lucrărilor cadastrale de delimitare a terenurilor proprietate publică și înregistrarea lor în Registrul bunurilor imobile, aprobată prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru cu nr. 251 din 10 decembrie 2010.

Menționează că potrivit prevederilor art. 1 alin. (6) Legea cu privire la proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, se declară proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale toate bunurile mobile și imobile, aflate pe teritoriul lor până la intrarea în vigoare a Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, cu excepția bunurilor ce se aflau în proprietatea statului și în proprietate privată.

Remarcă că la momentul înregistrării bunului vizat la 10 ianuarie 2006 ca proprietate municipală, acest bun era proprietatea statului, ceea ce se confirmă prin Actul de Stat pentru dreptul de folosire a pământului din anul 1989, prin care Direcției de Aviație Civilă au fost date în folosință, fără termen, 480 ha de pământ în hotarele prevăzute de planul de folosire a pământului, în suprafață cărora intra și terenul sportiv menționat.

Face referire recurentul și la conținutul art. 8 alin. (2) Legea cu privire la proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, care statuează că transmiterea patrimoniului din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale se face prin hotărâre a Guvernului, cu acordul consiliului local respectiv, iar prevederile art. 6 alin. (1) Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, la fel expres prevăd că terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale.

Remarcă că bunul imobil vizat, în prezent, constituie proprietatea statului, prin urmare Consiliul municipal Chișinău nu era în drept să delimiteze acest teren ca proprietate municipală și respectiv, să-l transmită Direcției generale educație, tineret și sport.

Consideră că instanța de apel în argumentul cu referire la faptul că în Actul de Stat pentru dreptul de folosire a pământului din anul 1989, prin care Direcției de Aviație Civilă au fost date în folosință, fără termen, 480 ha de pământ în hotarele

prevăzute de planul de folosire a pământului, nu face careva referire la terenul din litigiu, ceea ce este neîntemeiat, deoarece Actul de Stat în cauză conține un plan-schemă cu delimitarea hotarelor, pe care este amplasat și bunul imobil litigios (stadionul).

Menționează că la emiterea deciziei recurate, instanța de apel nu a ținut cont și de prevederile legale enunțate mai jos și anume: în conformitate cu art. 57 Legea cadastrului bunurilor imobile, în cazul în care titularul de drepturi nu deține documentele care să-i confirme dreptul asupra terenului, dreptul de proprietate asupra terenului se înregistrează în folosul Republicii Moldova sau al unității administrativ-teritoriale respective, conform legislației, în limitele hotarelor demarcate pe teren. Înregistrarea transmiterii drepturilor asupra bunurilor imobile din proprietatea statului în proprietatea unităților administrativ-teritoriale se efectuează în baza unei hotărâri a Guvernului, adoptată conform legislației în vigoare.

Prin urmare, Consiliul municipal Chișinău nu deținea documentele care să-i confirme dreptul asupra terenului, astfel, dreptul de proprietate asupra terenului urma a fi înregistrat în folosul Republicii Moldova și nu în folosul Unității Administrativ Teritoriale.

Afirmă că potrivit prevederilor art. 6 alin. (1) Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale.

Susține că în cazul în care Guvernul Republicii Moldova nu a adoptat o hotărâre privind transmiterea terenului în cauză din proprietatea publică a statului în proprietatea unității administrativ-teritoriale consideră că OCT Chișinău eronat a înregistrat dreptul de proprietate a administrației publice locale asupra terenului cu numărul cadastral 0100120641. Prin urmare, Consiliul municipal Chișinău nu era în drept să decidă în privința bunului imobil vizat.

Mai indică că în corespundere cu prevederile art. 14 alin. (2) lit. c) Legea privind administrația publică locală, consiliul local decide darea în administrare, concesiunea, darea în arendă ori în locuțiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii.

Remarcă că potrivit art. 504 Cod civil, când vreo înscriere din Registrul bunurilor imobile nu corespunde situației juridice reale, se poate cere rectificarea înscrierii. Prin rectificare se înțelege radierea, corectarea sau menționarea oricărei operațiuni susceptibile de a face obiectul unei înscrieri în registru, iar potrivit prevederilor art. 505 alin. (1), orice persoană interesată poate cere rectificarea unei intabulări sau înscrieri provizorii dacă dreptul înscris a fost calificat greșit. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că în lipsa consimțământului titularului, rectificarea se va încuviința numai în temeiul unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Conchide că la adoptarea actului administrativ vizat Consiliul municipal Chișinău a ignorat prevederile art. 9 alin. (2) Legea privind actele normative ale

Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

La 19 iunie 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Consideră că la emiterea deciziei contestate, instanțele de judecată nu au determinat circumstanțele reale și anume, art. 220 alin. (1) Cod civil, care prevede că actul juridic ce contravine normelor imperative este nul, iar art. 26 alin. (1) lit. a) Legea contenciosului administrativ, prevede că constituie temei de anulare a actului administrativ dacă acesta este emis contrar legii.

Menționează că în corespundere cu prevederile art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conchide că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au concluzionat doar în baza motivelor invocate de către reprezentantul intimatului Consiliul municipal Chișinău, care a invocat faptul că terenul cu suprafața de 1,722 ha, înregistrat la data de 10 ianuarie 2006 în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral 0100120641 constituie proprietate municipală și doar Consiliul municipal Chișinău este în drept să-l gestioneze, în condițiile legii. Or, instanța de fond și instanța de apel urmau să elucideze toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii date.

Remarcă că instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că potrivit Actului de Stat pentru dreptul de folosire a pământului din anul 1989, Direcției de Aviație Civilă i-au fost transmise în folosință, fără termen 480 ha, inclusiv terenul sportiv din bd. Dacia.

De asemenea, relevă că prin decizia Primăriei municipiului Chișinău cu nr. 19/53 din 26 iunie 1997, Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” i-au fost legalizate 334,52 ha pentru necesitățile de producție și cartierul locativ cu suprafața de 31,05 ha, inclusiv 28,20 ha - terenuri de uz public, 2,00 ha - terenuri ale fondului locativ și 0,85 ha - terenul Grădiniței de copii nr.123.

Invocă prevederile art. 57 Legea cadastrului bunurilor imobile, care statuează că în cazul în care titularul de drepturi nu deține documentele care să-i confirme dreptul asupra terenului, dreptul de proprietate asupra terenului se înregistrează în folosul Republicii Moldova sau al unității administrativ-teritoriale respective, conform legislației, în limitele hotarelor demarcate pe teren. Înregistrarea transmiterii drepturilor asupra bunurilor imobile din proprietatea statului în proprietatea unităților administrativ-teritoriale se efectuează în baza unei hotărâri a Guvernului, adoptată conform legislației în vigoare.

Menționează că în corespundere cu art. 6 alin. (1) Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale.

Susține că în cazul în care Guvernul Republicii Moldova nu a adoptat o hotărâre privind transmiterea terenului în cauză din proprietatea publică a statului în proprietatea unității administrativ-teritoriale, consideră că Oficiul teritorial cadastral Chișinău eronat a înregistrat dreptul de proprietate a administrației publice locale asupra terenului cu numărul cadastral 0100120641. Prin urmare, Consiliul municipal Chișinău nu este în drept să decidă în privința bunului imobil vizat.

Relatează și faptul că Agenția Relații Funciare și Cadastru, prin demersul cu nr. 36 01-08 1464 din 23 august 2013, a invocat faptul că în cadrul lucrărilor de delimitare a proprietății unității administrativ – teritoriale (mun. Chișinău), executorii lucrărilor la identificarea apartenenței bunului imobil (proprietatea statului sau a unității administrativ-teritoriale) s-au condus doar de datele din Registrul bunurilor imobile, neglijând procedura completă de identificare prin confruntarea datelor și examinarea exactității lor, inclusiv analiza Listei terenurilor proprietate publică a statului aprobată de Guvern și a listelor prezentate de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu prevederile pct. 3.5 din Instrucțiunea cu privire la efectuarea lucrărilor cadastrale de delimitare a terenurilor proprietate publică și înregistrarea lor în Registrul bunurilor imobile, aprobată prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru cu nr. 251 din 10 decembrie 2010.

Face referire recurentul și la conținutul art. 504 Cod civil, potrivit căruia când vreo înscriere din Registrul bunurilor imobile nu corespunde situației juridice reale, se poate cere rectificarea înscrierii. Prin rectificare se înțelege radierea, corectarea sau menționarea oricărei operațiuni susceptibile de a face obiectul unei înscrieri în registru, iar în corespundere cu art. 505 alin. (1), orice persoană interesată poate cere rectificarea unei intabulări sau înscrieri provizorii dacă: a) înscrierea sau actul în al cărui temei s-a dispus înscrierea nu a fost valabil, b) dreptul înscris a fost calificat greșit, c) nu mai sunt întrunite condițiile de existență a dreptului înscris sau au încetat efectele actului juridic în al cărui temei s-a făcut înscrierea, d) există și alte temeiuri prevăzute de lege.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că în lipsa consimțământului titularului, rectificarea se va încuvința numai în temeiul unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Consideră că la adoptarea actului administrativ vizat, Consiliul municipal Chișinău a ignorat prevederile art. 9 alin. (2) Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Întreprinderea de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Galina Stratulat